

Zemljo, ki v njej to oboje raste, Črnogorci in Črnogorke, kakor kako zlato, skrbno iščó in zbirajo in na svojih hrbtih znašajo na odločene prostore. Sploh zemljo ograjajo z nizkimi zidovi in znašajo na take prostore, od kodar je voda ne more splaviti ali kjer je kamenje ne more zasuti. Črnogorci so brzo stopali po skalnati riži, in ko so pribajali mimo mene, pozdravljali so me tako-le: „Z Bogom!“ — jaz pa sem jim odzdravljaj: „Z Bogom, bratje!“ Videl sem, da so vsi ti barbari pri sebi imeli ogromne dežnike. Čim bliže sem bil meje, tim pustejša, golotnejša je bila zemlja. Napósled pridem do Avstrijskega mesta Kotora, ki ga venčajo v višek kipeče skale in kjer se človeku zdi, da je konci svetá. Oddal sem konja dekliču, stisnil sem mu dolar v roko in opomnil: „Hvala ti, sestrica!“ — devica pa je poslovila se: „z Bogom, brate!“ — in objela me je svoboda!

Nemec. Hamlet bi bil dejal: „Strange, strange, very strange!*)

Po tem razgovoru smo: Francoski kupec, morskih gob bérnik in jaz veselo na zdravje napili Črnogorcem in Črnogorkam. L. Gojko.

Politične stvari.

Kam jadrajo ustavoverci v državnem zboru Dunajskem?

Prečudni občutki obidejo človeka, če premišljuje dogodbe v državnem zboru Dunajskem zadnje dni preteklega leta. Tu si drzne poslanec (Schönerer) na vsa usta reči: „mi Nemci hočemo biti Prusi!“; — tam je drugi (Obentraut) na ves glas upil: „kaj hočemo mi, vsaj nimamo nobene prave armade, Avstrijska armada stoji le na papirji!“ tretji (Sturm) pa ministre naravnost obdolžuje za zvijače. Vse to se je godilo, a govornikov ni nihče zavračal, niti zbornice predsednik, niti ministri se niso ustavili tem robotim besedam. Čuli so se le nekateri „oho“-klici, ustavoverci pa se drug drugemu zadovoljno namuzovali!!

Kaj bi se zgodilo v vsaki drugi državi, v vsaki drugi zbornici, če bi se kaj tacega počenjalo? Vse bi se uprlo: zbornice predsednik, ministri in tudi vsak poslanec.

Kako so ropotali leta 1868., ko je šlo nekaj Čeških učenjakov iz znanstvenih namenov v Moskovo, kako so takrat kričali in pisarili o veleizdaji Čehov itd. „Ustavoverci“ so jih brez konca in kraja psovali, da so šli poklanjat se Ruskemu caru in beračit ga, da vzame Slované pod svoje krilo! A kaj je bilo potovanje nekaterih Slovanov v Moskovo k znanstvenemu shodu v primeri z besedami Schönererjevimi v javni seji državne zbornice? Vendar je to pot „ustaveverska“ gospoda komaj zamrmrala „oho“!

Kako se je zavzel ves svet takrat, ko je Angleški minister unanjih zadev (lord Granville) tako neumno blebetal o Avstrijski armadi! Kaj pa je rekla „ustavoverska“ gospoda zdaj, ko je poslanec Obentraut rekel, da stoji naša armada le na papirji? Nič, prav nič!

Kar se tiče Sturmove psovke z „lisičjo vlado“, ni nas volja braniti ministrov, vsaj so izrastli iz stranke „ustavovercev“ in prijatelji se uže morajo poznati; al vprašati moramo vendar: kam jadrajo s to novo sorto politike, ali je podučljivo za občinstvo, če se ta „gospoda“ zdaj očitno lasá in drug družega dolži nepoštenih in zvijaških dejanj ter svoje umazano perilo očitno

pred svetom razobeša? Naj bi se ustavoverci med seboj ravnsali in kavnsali, naj bi si sebi samim očitali umazanost in slabo gospodarstvo, nihče ne bo jim tega branil. Avstrijsko prebivalstvo pa mora protestovati zoper to, da se notranji škandali nosijo na ulice. Nič ne demoralizira ljudstva huje kakor ga demoralizirajo škandali v viših krogih. Ne uči se namreč samo sin od svojega očeta, ampak učijo se tudi volilci od svojih poslancev. Kaj si mora misliti priprosti človek, če sliši, kaj počenja ustavoverska stranka dandanes v državni zbornici! Kaj si more priprost pošten človek misliti o takih „zastopnikih“ narodov! Škandali viših krogov so pohujšljivi za nižje kroge in če se ministri dolžé lisijaštva, če se reče, da imamo armado, ki nas toliko stane, le na papirji, in če se celó trdi, da se zavoljo slabega gospodarstva pri nas prebivalstvo želí na Prusko, mora misliti vsak, da je Avstrija uže na najvišji stopinji gnjilobe.

Kak mir, kaka sporazumljivost je bila med ustavoversko gospodo takrat, ko je bila še kupčija s pridobljivanjem pravic za delanje železnic, ko sta se minister Giskra in železniški podjetnik Ofenheim kar na tihem pomenkovala o tem, se ima li tej ali oni železnici državna podpora povikšati za kakih 100.000 gl. ali ne, koliko bi pri tej baratiji imel dobička tisti, ki dobí, in oni, ki dá dovoljenje. Kako so si stiskali takrat roke, ko se je imelo razdeliti leta 1873. posojilo 80 milijonov! Ta je imel na prodaj dodelano železnico, oni novo železnico v delu, tretji jo zavarovati ali je celó prosil nekaj milijonov nepovračljivega posojila za kakega prijatelja. Takrat ni bilo med njimi nobenega razpora, vsi „ustavoverci“, bodi si stari, novi ali celó najnovejši naprednjaški klub — bili so „eden za vse, in vsi za enega“. Isto vlado, katero zdaj „lisičjo vlado“ imenujejo, kako so jo takrat hvalisali! Ni jim bilo na svetu nič popolnejšega memo tega „ustavovernega, liberalnega“ ministerstva. Živelí so kakor vrabci v prosu. Le če se je kak poslanec državopravne stranke oglasil zoper parlamentarni komunizem te vrste ter svaril pred nasledki, skočila je kvišku vsa „ustavoverna“ stranka enako volku, ki brani svoj plen, in potem zasmehevanja in zasramovanja ni bilo konca, — toča vsakovrstnih priimkov se je vsula na-nj. Vsak jim je bil „nazadnjak“, „trcijal“ ali „črnušk Rimljanec“, če ni slepo capljal za njimi. Le dokler je pri „ustavovercih“ veljalo: „divide et impera“, so mogli vladati. Tudi zdaj bi pač radi še gosdodarili, a deliti med sabo nimajo nič več, zato so se razdrli med sabo in zdaj peró svoje umazano perilo pred svetom; sprli so se z vlado in iz sebe ne morejo sestaviti nobene več.

Res, prebivalstvo Avstrijsko sme upiti: „kje je kak Cromwell, ki bi nas rešil te „ustavoverne“ koterije in njene svojati!“ Dunajski državni zbor je zdaj popolnoma tak, kakor je bil leta 1649. zbor Angleški, ki je prisilil onega vélikega Angleškega državnika, da je razpodil parlament in tako rešil domovino.

Mnogovrstne novice.

* Živinska kuga v Bosni. Omenili smo v lanskem listu, da je mnogo goved poginilo za tako imenovano „Turško kugo“. Al tudi med konji se širi najhujša njih bolezen, to je, da konji, posebno vojaški, postajajo smrkovi. Konec novembra meseca prikazala se je bolezen najprvo v Brodu in še tisti dan zapovedalo je generalno poveljništvo 52 lepih konj ustreliti. Od tega dne pak se je ta bolezen tako naglo razširila, da so dosedaj povprek vsak dan več kot 100 konj postrelili. V eni sami vasi prav blizo Broda, kjer je samo

*) Čudno, čudovito, jako čudovito!

pol eskadrona razstavljenega, ustrelili so 50 konj večidel bolnih, a tudi vse one zdrave, ki so bili v istih hlevih. Ker je to silno, nalezljiva bolezen, zato tudi vsa opravo ustreljenega konja požgati dade, ravno tako mora vojak, kateri konja opravlja, svojo obleko požgati. Škoda je neizmerna.

* *Grof Andrassy, zdaj minister vnanjih oprav, na smrt obsojen.* Dunajska „N. fr. Presse“ piše: „V uradni „Pester Zeitg.“ 23. sept. 1851. leta je natisnena razsodba, vsled katere je bil tačas po vojni sodnji Avstrije zdanji minister grof Julij Andrassy na smrt obsojen. Ta rozsodba glasi se tako-le: „Julij grof Andrassy, rojen na Dunaji, okolo 26 let star, katoliške vere, neženjen, bivši véliki župan Zemplinskega komitata in ud gosposke zbornice, 1. januarija 1850. leta obdolžen veleizdaje, sodnijsko pozvan, a se ni oglasil; po sodnijski preiskavi se mu je po pravnih pričah dokazalo, da je kljubu najvišega manifesta od 3. oktobra 1848. leta se kot major narodne garde Zemplinskega komitata udeležil boja pri Švehatu 30. oktobra 1848. leta, da je službo velikega župana omenjenega komitata opravljal revolucionarno do konca meseca marca 1849. leta; nadalje da je prevzel od revolucionarne vlade poslanstvo kot agent v Carigradu, da je tja potovajoč meseca junija skušal pregovoriti vlado Srbske knjezevine, da bi se ta sovražno kazala Avstriji, in da bi začasno Srbe in generala Kničanina domov prizvala. Da bi se pa ta načrt za podjarmljenje Srbov in Hrvatov gotovo izvršil, stavil je revolucionarni vladi najsmelejše in z vite predloge, v Carigradu pa do zadušenja upora vse poskusil, da bi ga Turčija oficijalno poznala, in da bi nje vladne organe prisilil k sovražnemu delovanju zoper Avstrijo, skušal je, če ne drugače, pa s tem doseči, da so sebe kompromitirali, v kar je najgrša sredstva revolucionarni vladi predlagal. Ker se je obtožencu vsako posamno dejanje pravno dokazalo, a kljubu obroka, ki je minul z 31. marcem p. l., se ni oglasil, zato je vojno sodišče enoglasno ga krivega spoznalo zločinstva veleizdaje, ter je obsojen, razen da izgubi celo svoje premoženje za poravnanje škode, kakor ukazuje 5. vojni artikel proklamacije od 1. julija 1849. l., na smrt na vešalih, in tedaj se mora njegovo ime pribiti na vešala. To rozsodbo je c. k. 3. armadno poveljništvo potrdilo, danes naznanilo in izvršilo.“

Naši dopisi.

V Gorici 29. dec. 1878. — Ko sem bil oddal zadnji svoj dopis, v katerem sem poročal o ubegu politiškega zatočenca A. Tabaja, izvedel sem novico, da so 6 njegovih tovarišev po noči od 21.—22. decembra odpeljali v Trst, in sicer zvezane po dva in dva skup. V Trst bi bili prišli tako in tako, ker kompetentna za nje je viša deželna sodnija Tržaška; ali, da so jih že zdaj in v naglici tje odpeljali, za to se imajo menda zahvaliti g. Tabaju. Njihov odhod so znani- neznani tihotapci obhajali — ne sè 101 — ampak z enim strelom: petarda je namreč naslednjo noč strašno počila pred sodnijo — čitalnici nasproti — kjer so bili obdolženci zaprti. To je goli dogodek. Ne vem pa, je li to svečana sklenitev starega leta, ali začetek nove ère — ère petárd in demonstracij. — Italijanski ravnatelj deželne kmetijske šole g. Monà se je te dni službi odpovedal; mož nima in noče imeti Avstrijskega državljanstva in za tega del ne more postati zatrdan učitelj pri nas, tudi ko bi vse drugo bilo v redu. — Dne 2. januarija bode imela kmetijska družba važen občen zbor. — Govori se, da „L' Isonzo“ ne

bode izhajal več vsak dan, ampak samo po 2krat v tednu, kakor prva leta.

Iz Celja 27. dec. — Ne morem si kaj, da ne bi v naših „Novicah“, ki so meni od nekdanj prav v srce priraščene, se oglasil koj v novem letu. Ker pa jim preprosti kmetič družega važnega poročati ne znam, sprejmite to-le mojo pesmico, vsaj veste, da Vaš stari Grabič še zmirom rad kakošno zakroži.

Spomin na leto 1879.

Staro leto nas pustilo,
Vzelo je od nas slovó,
V morje večno se vtopilo,
Nikdar ga nazaj ne bó.

Čudno je to leto bilo:
Vsak deževen skoraj dan,
Vendar vse je obrodilo,
Da ne toži kmetški stan.

Voda škode je storila,
Da jokali so ljudjé,
Mnogokratov je zalila
Hiše, hleve in poljé.

V mnogih krajih je pobrala
Še mostove prek vodé,
Dobro zemljo razkopala,
Nesla v Črno jo morjé.

A hudó se je godilo
Zlasti za vojaški stan,
Kaj se je krvi prelilo,
Tekla je iz mnogih ran!

Mnogoteri so prebili
Tam na vojski bridko smrt,
Bog se duše jim usmili,
Naj jim bo svet' raj odprt!

Srčno so se vojskovali
Naši fantje in možjé,
Turka v róg so kózji vgnali,
Več mučiti nas ne smé.

Naj bi srečo zdaj imeli
Kristijani bosanski,
V miru naj bi vsi živeli,
Turške spone rešeni!

Slavo pevaj, domovina,
Carju našemu na glas:
Bosna in Hercegovina
Kroni Habsburški sta kras!

Doljni Zemon 29. grudna. — Srčno vošilo pošiljamo predragim „Novicam“ tudi iz našega kraja za novo leto; naj bi do konca sveta izhajale in dobile molijon naročnikov! Kakor vsako leto, tako nam je tudi letos vrlo društvo sv. Jeronima v Zagrebu poslalo čvetero knjig, ki so vse jako zanimive. Naj omenim posebno še: „Mijat Briguža, hrvatski seljak, ili kako se može čovjek pospeti z osla na konja“. Želeti bi bilo te podučne in zabavne knjige v vsaki kmetški hiši; mislim, da bi potem ne prišli ljudje tako pogostoma s konja na osla. Naj bode to društvo tudi Slovencem živo priporočano! — Iz Kalabrije se nam poroča, da imajo ondi uže več kot 40 dni neprenehano dež in zato silne povodnje in pri železnici kakih 500.000 lir škode. Škrljev.

Vreme 28. grudna. — Mnogim znancem in prijateljem se naznanja, da smo danes izročili materi zemlji mnogo spoštovano posestnico in mlinarico Katarino Dujerojena Magajново v 67. letu njene starosti. Ona je bila velika dobrotnica ubogim našega kraja, kar je njen spre-